

სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების მკურნალობა და აივ-ინფექციის პრევენცია

სქესობრივი გზით გადამდები დაავადებების დიაგნოსტიკა და მკურნალობა შეიძლება აივ-ინფექციის, ანუ შიდს-ის გამომწვევი ვირუსის გავრცელების პრევენციის საუკეთესო საშუალება იყოს, აივ-ინფექციასა და სგდ-ს შორის ურთიერთკავშირის გააზრებამ შესაძლოა დახმარება გაგვიწიოს მაღალი რისკის სქესობრივი ქცევის პირებისათვის აივ-პრევენციის ეფექტური პროგრამების შემუშავებაში.

რა კავშირია სგდ-სა და აივ-ინფექციას შორის?

სგდ-ით ინფიცირებულ პირებს აივ-ინფიცირების სულ მცირე 2–5ჯერ მაღალი რისკი აღენიშნებათ არაინფიცირებულებთან შედარებით, თუკი ისინი ვირუსის ექსპოზიციას განიცდიან სქესობრივი კონტაქტის დროს. ამის გარდა, თუკი აივ-ინფიცირებული პირი ამავე დროს ინფიცირებულია სხვა სგდ-თი, მას სქესობრივი კონტაქტის დროს აივ-ინფექციის გადაცემის უფრო მაღალი ალბათობა აღენიშნება, ვიდრე სხვა აივ-ინფიცირებულ პირს (Wasserheit, 1992).

არსებობს მნიშვნელოვანი ბიოლოგიური მტკიცებულება იმის შესახებ, რომ სხვა სგდ-ს არსებობა ზრდის აივ-ინფექციის როგორც შეძენის, ისე გადაცემის რისკსაც.

- **მომატებული მგრძობელობა.** როგორც ჩანს, სგდ იწვევს მგრძობელობის

გაზრდას აივ-ინფექციის მიმართ ორი მექანიზმით. გენიტალურ წყლულებს(მაგალითად, სიფილისს, ჰერპესს ან შანკროიდს) თან სდევს გენიტალური ტრაქტის ლორწოვანი გარსის ან კანის მთლიანობის დაზიანება. ეს დაზიანებები ქმნიან შესავალ კარს აივ-ინფექციისათვის. გარდა ამისა, ანთებითი რეაქცია, რომელიც ვითარდება გენიტალური წყლულების ან არა-წყლულოვანი სგდ-ს დროს (მაგალითად, ქლამიდიოზის, გონორეის და ტრიქომონიაზის), ზრდის იმ უჯრედების კონცენტრაციას გენიტალურ გამონადენში, რომლებიც შესაძლებელია აივ-ის სამიზნე გახდეს (მაგალითად, CD4+) უჯრედები;

- **გაზრდილი ინფექციურობა.** როგორც ჩანს, სგდ-ს ფონზე ასევე იზრდება იმის რისკი, რომ აივ-ინფიცირებულმა პირმა გადასცეს ვირუსი მის სქესობრივ პარტნიორს. კვლევებმა აჩვენა, რომ აივ-ინფიცირებულ პირებს, რომელთაც ერთდროულად აღენიშნებათ სხვა სგდ, აღნიშნებათ გენიტალურ გამომნადენში აივ-ვირუსის გამოყოფის განსაკუთრებით მაღალი ალბათობა.. ასე მაგალითად, მამაკაცებს რომლებიც ერთდროულად გონორეითა და აივ-ინფექციით არიან ინფიცირებული, გენიტალური გამონადენში აივ-ვირუსის არსებობის ორჯერ უფრო მაღალი ალბათობა აღენიშნებათ ვიდრე იმათ, რომლებიც მხოლოდ ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსით არიან ინფიცირებული. უფრო მეტიც, აივ-ის საშუალო კონცენტრაცია სპერმაში 10-ჯერ უფრო მაღალია მამაკაცებში რომელთაც აივ-თან ერთად აღენიშნებათ გონორეა იმათთან შედარებით, რომლებიც ინფიცირებული არიან მხოლოდ აივ-ით. რაც უფრო მაღალია აივ-ის კონცენტრაცია გენიტალურ სითხეებში, მით მეტია სქესობრივ პარტნიორზე აივ-ინფექციის გადაცემის ალბათობა.

როგორ შეიძლება სგდ-ს მკურნალობით აივ-ინფექციის გავრცელების შეჩერება?

ინტერვენციული კვლევებიდან მიღებული მონაცემები მეტყველებს იმის სასარგებლოდ, რომ სგდ-ს დიაგნოსტიკამ და მკურნალობამ შესაძლოა შეამციროს აივ-ტრანსმისია.

- **სგდ-ს მკურნალობა ამცირებს პიროვნების უნარს გადასცეს აივ-ინფექცია.** კვლევებმა აჩვენა, რომ სგდ-ს მკურნალობა აივ-ინფიცირებულ პირებში

ამცირებს როგორც აივ-ვირუსის კონცენტრაციას გენიტალურ გამონადენში, ისე ამ გამონადენში აივ-ის აღმოჩენის სიხშირეს (Fleming, Wasserheit, 1999).

- ჰერპესმა შესაძლოა პაციენტი აივ-ინფექციის მიმართ უფრო მგრძობიარე გახადოს, ხოლო აივ-ინფიცირებული პირები კი – მეტად ინფექციურები. კრიტიკულად მნიშვნელოვანია, რომ ყველა პირმა, განსაკუთრებით მათ ვისაც აღენიშნება ჰერპესი, იცოდეს არის თუ არა იგი ინფიცირებული აივ-ით და თუ არ არის, მიიღოს შესაბამისი ზომები აივ-ინფექციისაგან თავდაცვის მიზნით;
- კვლევები იმის შესახებ, თამაშობს თუ არა გარკვეულ როლს გენიტალური ჰერპესის მკურნალობა სქესობრივ პარტნიორებზე აივ-ინფექციის ტრანსმისიის პრევენციის თვალსაზრისით პირებში, რომელთაც ერთდროულად აღენიშნებათ ჰერპესი და აივ-ინფექცია, ამჟამად მიმდინარეობს.

რას გულისხმობს აივ-ინფექციის პრევენცია?

სგდ-ს მიზანმიმართულმა პრევენციამ, დიაგნოსტიკამ და მკურნალობამ შესაძლებელია გადამწყვეტი როლი შეასრულოს აივ-ინფექციის სქესობრივი გზით გადაცემის პრევენციის თვალსაზრისით. უფრო მეტიც სგდ-ს ეპიდემიოლოგიურ მონაცემებზე დაყრდნობით შესალებელია მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მიღება იმის შესახებ, თუ სადაა მოსალოდნელი აივ-ინფექციის სიხშირის მატება. ორივე ეპიდემიის კონტროლის მიზნით აუცილებელია ქვეყანაში არსებობდეს უკეთესი ურთიერთკავშირი აივ-ინფექციისა და სგდ-ს პრევენციული სტრატეგიებს შორის.

იმის გამო, რომ სგდ-ს გავრცელება პერსისტენტულად მაღალია ქვეყნის მრავალ რეგიონში, ხოლო მტკიცებით მონაცემებზე დაყრდნობით აივ-ინფექციის სიხშირის ზრდა მოსალოდნელია იმ მოსახლეობაში, რომელთაც აღენიშნებათ განკურნებადი სგდ, რეკომენდებულია შემდეგი ღონისძიებები:

- განკურნებადი სგდ-ს ადრეული დიაგნოსტიკა აივ-ინფექციის პრევენციის ეროვნული პროგრამის მთავარი და მნიშვნელოვანი კომპონენტი უნდა იყოს;
- იმ რეგიონებში, სადაც მაღალია ისეთი სგდ-ს გავრცელება, რომელთაც

შესაძლებელია ხელი შეუწყონ აივ-ინფექციის ტრანსმისიას, უნდა გაფართოვდეს სკრინინგისა და მკურნალობის პროგრამები;

- აივ-ტესტირება ყოველთვის უნდა ერჩიოთ იმ პირებს, რომელთაც დაუდგინდათ სგდ ან ეჭვი იქნა მიტანილი ამ დაავადებებზე.
- აივ-ინფექციისა და სგდ-ს პრევენციის პროგრამებმა ერთობლივი ძალისხმევა უნდა გაიღონ აღნიშნული სტრატეგიის იმპლემენტაციის თვალსაზრისით.

აქვე აღსანიშნავია, რომ სგდ-ს ადრეული დიაგნოსტიკა და მკურნალობა აივ-პრევენციის ყოვლისმომცველი პროგრამის მხოლოდ ერთ-ერთი კომპონენტი უნდა იყოს, ხოლო იგი აგრეთვე უნდა ითვალისწინებდეს სოციალური, ქცევითი და ბიოსამედიცინო ინტერვენციების ფართო სპექტრს.

სად შეიძლება მეტი ინფორმაციის მოძიება?

[Sexually Transmitted Diseases](#) - Home Page
[HIV/AIDS and STDs](#) - Topic Page [Order Publications Online](#)

CDC-INFO Contact Center
1-800-CDC-INFO (1-800-232-4636)
Email: cdcinfo@cdc.gov

CDC National Prevention Information Network (NPIN)
E-mail: info@cdcpin.org

[American Social Health Association](#) (ASHA)
P. O. Box 13827
Research Triangle Park, NC 27709-3827
1-800-783-9877

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. Centers for Disease Control and Prevention. 1998. [HIV prevention through early detection and treatment of other sexually transmitted diseases - United States. MMWR 47\(RR-12\):1-24.](#)
2. Fleming DT, Wasserheit JN. 1999. From epidemiological synergy to public health policy and practice: The contribution of other sexually transmitted diseases to sexual transmission of HIV infection. *Sexually Transmitted Infections* 75:3-17.
3. Wasserheit JN. 1992. Epidemiologic synergy: Interrelationships between human immunodeficiency virus infection and other sexually transmitted diseases. *Sexually Transmitted Diseases* 9:61-77.